

[Vilhelm Rasmussen.]

skulde være nogen, der har raadet til, at mindre Landbrugere, der ejer 24 Tdr. Land, skulde begynde en Plantage som den, der er anlagt paa Sindssygehospitalets Grund. Jeg har ikke hørt noget Menneske i dette Ting give nogen Landbruger det Raad. Der er her i Tinget om den Ting kun sagt, at da det viser sig, at Havebrug i Form af Frugtavl er rentabelt paa Sindssygehospitalets Grund, kan det formentlig være af Interesse for Landbrugere at studere denne Form for Havebrug. Det er dog noget helt andet end, at nogen skulde have givet Landbrugere, der ejer 24 Tdr. Land, det Raad at indlade sig paa et Havebrug af samme Art som det paa Sindssygehospitalets Grund.

Men dernæst forekommer det mig ogsaa forbausende, at den højtærede Minister anfører en hel Række Betragtninger, der skal vise, at Havebruget paa Sindssygehospitalets Grund arbejder under særlig gunstige Forhold, og at han, saa vidt jeg forstod af hans Tale, anvender det som et Argument mod det Forslag, jeg har stillet, om, at man i Stedet for at omhugge og brænde flere Tusinde Frugttræer skal flytte dem ind paa nye 24 Tdr. Land, der lægges til den i Øjeblikket eksisterende Plantage. Den Tankegang kan jeg ikke forstaa. Hvis nemlig den højtærede Minister har Ret i, at Frugtplantagen i Nykøbing nyder godt af den ganske særlige Omstændighed, at den kan afsætte en Del af sin Frugt til Sindssygehospitalet m. m., som den højtærede Minister har anført, maa dog formentlig de samme gunstige Omstændigheder ogsaa være til Stede for de nye 24 Tdr. Land, der skal indtages til rational Frugtavl. Hvis den højtærede Minister virkelig har Ret i den Betragtning, at der er billig Arbejdskraft paa Sindssygehospitalet nu, maa man ogsaa antage, at samtlige heldige Omstændigheder maa være til Stede for de nye 24 Tdr. Land. Derfor ser jeg ikke rettere end, at der ogsaa er noget haltende i den højtærede Ministers Betragtninger, hvad denne Sag angaar. Endelig siger den højtærede Minister — det staar Sp. 1505 —

„Jeg skal nu tillade mig at fremkomme med de faktiske Oplysninger om denne Plantages Værdi og det Udbytte, man har haft af den i de forløbne Aar.“ Men naar den højtærede Minister gør Rede for Regnskabet for denne Plantage, gaar han for det første glat hen over, at der i 1927 forventes et Nettoudbytte paa 25 000 Kr. Jeg indrømmer: med en vis formel Ret, fordi der naturligvis paa det Tidspunkt, da denne Tale blev holdt, den 12. November,

ikke forelaa et Regnskab for 1927; men den højtærede Minister vilde dog selvfølgelig med den største Lethed have kunnet skaffe sig sagkyndige Oplysninger fra selve Sindssygehospitalet om, hvilket Nettoudbytte man med Grund kunde vente vilde fremkomme for 1927. Og hvis man blot vilde lægge en beskedent Brøkdels af det forventede Udbytte paa 25 000 Kr. til de to Nettoudbytter, som vi kender fra de to foregaaende Aar, forandrer det øjeblikkelig hele det Regnskab, den højtærede Minister opstillede. Men hvad der er endnu mere forbløffende, er, at den højtærede Minister, naar han vil gøre Rede overfor Offentligheden for denne Haves Værdi, fuldstændig glemmer, hvilken Værdi en Frugthave i dette Øjeblik maa antages at have, naar den paa 24 Tdr. Land kan indbringe et Nettooverskud i tre Aar paa henholdsvis ca. 13 000 Kr., ca. 8 000 Kr. og muligvis 25 000 Kr. Haven er kun 10 Aar gammel, og en saadan Frugthave begynder først nu for Alvor at give rigtigt Udbytte. Det glemmer den højtærede Minister fuldstændig i den Status, han opstiller; han nævner kun alle Anlægsudgifterne, formodentlig af en i og for sig prisværdig Bestræbelse for at advare mod letsindigt at indlade sig paa en Frugtavl, der kan give Tab. Men man maa dog, naar man skal skildre Værdien, ikke glemme, at en saadan Frugthave, der er 10 Aar gammel, først nu rigtig for Alvor skal til at give Udbytte.

Det forekommer mig derfor, at den højtærede Minister er kommet til at give et meget misvisende Billede af hele denne Sag. Saa vidt jeg kan se, deles denne Anskuelse af dem, der i denne Sag er særlig sagkyndige. Der foreligger for Offentligheden Referat af et Foredrag, der er holdt af Gartneren ude paa Sindssygehospitalet. Det er refereret i „Odsherreds Avis“ den 17. December, og jeg kan ikke se rettere end, at den saglige Kritik, som Gartneren for Sindssygehospitalet har rettet mod den højtærede Ministers Tale, er fuldt begrundet. Det vil jeg dog lægge mindre Vægt paa, idet jeg gaar ud fra, at Ministeren vil forelægge Regnskabet, saa at Rigsdagen kan danne sig et Skøn over det.

Jeg tillægger det større Betydning, at en i denne Sag fuldstændig uvildig Dommer, den kendte Frugtavlser Otto Nielsen, har udtalt sig om Spørgsmaalet. Hans Udtalelser findes i „Gartner-Tidende“ Nr. 50 for den 13. December 1927, og med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere nogle Brudstykker af hans Betragtninger. Jeg lægger Vægt paa, idet jeg citerer